

โครงสร้างภาษากับการสื่อความหมาย : กรณีศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก

พีรภาส คงยศ¹

เมษา ภมรทรัพย์²

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีจุดประสงค์เพื่อหาโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนักและเพื่อหาความหมายจากโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก ข้อมูลในการวิจัยเก็บข้อมูลจากข่าวในพระราชสำนักที่นำเสนอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2564 แบ่งเป็นเดือนละ 3 เรื่อง รวมจำนวนทั้งสิ้น 36 เรื่อง จากสำนักข่าวมติชนออนไลน์ ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างและทฤษฎีความขัดสีในภาษาในการวิเคราะห์ข้อมูล ผลการวิจัยพบว่าโครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น 6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่มากกว่าโครงสร้างอื่นอย่างมีนัยสำคัญ และเมื่อวิเคราะห์ความขัดสีแล้ว พบว่า โครงสร้างภาษาสะท้อนความคิดและโลกแห่งความเป็นจริงเกี่ยวกับราชวงศ์ เรื่องพระเมตตา พระราชอำนาจที่เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน แนวคิดด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว และลำดับความสำคัญทางชนชั้นในสังคมไทย นอกจากนั้นผลการวิจัยยังยืนยันแนวคิดที่ว่าโครงสร้างภาษาสะท้อนความหมายหรือความคิด อันมาจากประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการบ่มเพาะจากสังคม

คำสำคัญ: ไวยากรณ์โครงสร้าง, ความขัดสีในภาษา, สื่อ, ราชวงศ์ไทย

¹ นิสิตปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล phiraphatenfant88@gmail.com

² นิสิตปริญญาอักษรศาสตรบัณฑิต ภาควิชาภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อีเมล maymoomin04@gmail.com

Language Structure and Meaning-Making: A Case Study of the News Language in Royal Court

Phiraphat Khongyot³

Mesa Pamornsub⁴

Abstract

The purpose of this research is to find out the language structure of the news language in the royal court and the meaning from the language structure of the news language in the royal court. The research data was collected from news as derived from the royal court that presented information about the royal duties from 1 January 2021 to 31 December 2021. It was divided into 3 stories per month. In total, there are 36 stories from Matichon Online News Agency. Theories were used in the study namely; Structural Grammar Theory and Language Iconicity Theory in data analysis. The results of the research were found that the language structure of Royal News has a total of 6 structures, including simple sentence, topicalized sentence, double-object construction, compound sentence, complex sentence, and causative construction. Double-object construction has a significantly higher frequency than other structures. When analyzing the Language Iconicity, it was found that the language structure reflected the thoughts and real-worlds of the royal family, loving-kindness, the story of Royal authority carried out for the benefit and happiness of the people, the monogamous family concept, and the importance of class in Thai society. Moreover, the research results confirmed the idea that language structure reflected meaning or thought, which comes from the experiences of individuals or groups of people under the incubation of society. The research results confirm the idea that language structure reflects meaning or thought, which comes from the experiences of individuals or groups of people whom society News has cultivated as a form of media that conveys many truths.

Key Words: structural grammar, language iconicity, media, Thai royal family

³ Bachelor's degree, Thai department, Faculty of Arts, Chulalongkorn Uni. phiraphatenfant88@gmail.com

⁴ Bachelor's degree, Thai department, Faculty of Arts, Chulalongkorn Uni. maymoomin04@gmail.com

บทนำ

ข่าวเป็นสื่อที่นำเสนอความจริงในสังคมมาอย่างยาวนาน การศึกษาภาษาในข่าว จึงเป็นประเด็นทางการศึกษาที่มีการวิจัยมาอย่างยาวนาน และผู้วิจัยที่ผ่านมา ก็พยายามชี้ให้เห็นลักษณะของภาษาข่าว ทั้งส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อข่าว จากข่าวหลากหลายประเภทที่ปรากฏในสื่อ นนธ์ธวัช ไชยวัง (2560) กล่าวว่า ภาษาข่าวที่ปรากฏอยู่ในสื่อมีลักษณะเป็นภาษาเรียกร้องความสนใจ มักมีลักษณะเร้าอารมณ์ มีการใช้คำทับศัพท์ การอ้างชื่อ ยศ ตำแหน่ง หรืออาชีพ รวมทั้งการใช้ภาษาที่มีเนื้อหาค่อให้เกิดความขัดแย้ง และการใช้สำนวน โวหารเพื่อเชิญชวนให้อ่าน นอกจากนี้ ชูติมา สาตร์ร้าย (2556) ยังกล่าวอีกว่า นอกจากรูปแบบทางภาษาที่เร้าอารมณ์แล้ว ลักษณะเนื้อภาษา หรือสำนวนอื่น ๆ ที่นำมาประกอบกัน อย่างสี ฟอนต์ รูปแบบการจัดวาง และภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหาข่าวก็ยิ่งช่วยให้ภาษาข่าวมีความน่าสนใจมากขึ้นอีกด้วย

ในการศึกษาภาษาข่าวประเภทต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นข่าวสังคม เศรษฐกิจ การเมือง บันเทิง ก็พบลักษณะภาษาร่วมกันหลายประการ ดังที่ ศศิธร ทัศนัยนา (2535) ที่ศึกษาภาษาข่าวบันเทิง นิตา สุขเหมือน (2557) ที่ศึกษาภาษาข่าวอาชญากรรม และสรรค์ดี เชี่ยวชาญ (2564) ที่ศึกษาภาษาข่าวที่เกี่ยวกับสถานการณ์โควิด-19 ก็ได้พบลักษณะภาษาข่าวร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นข่าวประเภทใดก็ตาม คือต้องมีลักษณะภาษาที่เร้าอารมณ์ มีการใช้คำภาษาต่างประเทศแทนคำไทย มีการใช้คำเรียกชื่อ หรือคำอ้างถึงอื่น ๆ รวมถึงมีการใช้เครื่องหมายเพื่อกระตุ้นอารมณ์ผู้อ่านเป็นจำนวนมาก แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาภาษาข่าวข้างต้นนี้ ก็เป็นการศึกษาภาษาข่าวที่มุ่งเน้นข่าวที่นำเสนอเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ตามแต่ละประเภทของข่าว ซึ่งเป็นเรื่องทั่วไปที่เกิดขึ้นได้ในสังคม ด้วยภาษาเชิงทางการหรือภาษาไม่เป็นทางการ เพื่อเร้าอารมณ์ แต่ยังไม่มีการวิจัยขึ้นใดที่มุ่งเน้นศึกษาลักษณะภาษาข่าวในพระราชสำนัก อันเป็นข่าวประเภทที่เน้นนำเสนอเรื่องราวของตัวบุคคล

หรือกลุ่มคนที่อยู่ในสถาบันกษัตริย์ ผ่านภาษาทางการ และรู้ซึ่งภาษาเร้าอารมณ์
ที่ตรงไปตรงมา

ดังนั้น งานวิจัยชิ้นนี้จึงทำการศึกษาภาษาข่าวในพระราชสำนัก เพื่อนำเสนอ
รูปแบบทางโครงสร้างภาษาที่ใช้เพื่อสื่อความหมายด้วยทฤษฎีความขัดใส่ในภาษา
เนื่องจากเป็นทฤษฎีทางภาษาศาสตร์ปริชาน (Cognitive linguistics) ที่ศึกษาภาษา
ในฐานะภาพแทนความคิดของมนุษย์ เพื่อเป็นการเติมเต็มความรู้ด้านลักษณะ
ภาษาข่าวที่สะท้อนภาพแทนความคิดของคนผ่านสื่อในสังคมไทย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อหาโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก
2. เพื่อหาความหมายจากโครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก

ทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์

คณะผู้วิจัยได้ทำการศึกษาภาษาในข่าวพระราชสำนักออกเป็นสองส่วน

ส่วนแรกเป็นการศึกษาลักษณะโครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนัก
เพื่อหาโครงสร้างภาษาที่ปรากฏ ผ่านทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง (structural
grammar) ซึ่งเป็นทฤษฎีการวิเคราะห์ไวยากรณ์ตามแนวภาษาศาสตร์เชิงโครงสร้าง
(structural linguistics) ด้วยความคิดว่า ภาษามีหน่วยรูปนัย (coherent formal
unit) ที่เกาะเกี่ยวกันอย่างเป็นระบบ ทั้งในระดับเสียง คำ และประโยค (สำนักงาน
ราชบัณฑิตยสภา 2560; Britannica, T. 2020; Mambrol, N. 2018) ดังนั้น ผู้วิจัย
เลือกใช้วิธีการวิเคราะห์ส่วนประชิด (Intermediate Constituent Analysis)
ตามทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างของ วิจิตร ภาณุพงษ์ (2538) เพื่อหารูปแบบโครงสร้าง
ภาษาที่ปรากฏ

โครงสร้างภาษาที่ปรากฏประกอบด้วยส่วนมูลฐาน แบ่งเป็นคำนาม
และคำกริยา

ส่วนมูลฐานของประโยคที่ทำหน้าที่อย่างนาม กำหนดฐานะได้สี่ชนิดคือ หน่วยประธาน (ป) หมายถึง คำนามที่อยู่หน้ากริยา หน่วยกรรมตรง (ต) หมายถึง คำนามที่อยู่หลังกริยา หน่วยกรรมรอง (ร) หมายถึง คำนามที่อยู่หลังคำกริยาสองคำ หรือมีคำนามตัวหนึ่งคั่นอยู่ระหว่างหน่วยกรรมรองกับหน่วยกริยา และหน่วยนามเดี่ยว (นด) หมายถึง คำนามที่ปรากฏอยู่ลำพัง

ส่วนมูลฐานซึ่งเป็นหน้าที่ของกริยาแบ่งได้เป็นสามชนิด คือ หน่วยกรรม (อ) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่โดยไม่มีหน่วยกรรมตรง หน่วยสกรรม (ส) หมายถึง คำกริยาที่ทำหน้าที่โดยมีหน่วยกรรมตรงตามหลัง และหน่วยทวิกรรม (ท) หมายถึง คำกริยาที่มีหน่วยกรรมตรงและหน่วยกรรมรองตามหลัง

การประกอบกันเข้าของหน่วยนามและหน่วยกริยาจะทำหน้าที่เป็นประโยค แบ่งตามลักษณะโครงสร้างได้ ดังนี้ ประโยคสามัญ หมายถึง ประโยคที่ไม่มีส่วนใดเป็นอนุภาคหรือส่วนขยาย เช่น *น้องหลับแล้วเธอ* เห็นได้ว่าส่วนของประโยคสื่อความได้อย่างสมบูรณ์โดยไม่มีส่วนที่ละได้หรือส่วนขยาย ประโยคซับซ้อน หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาคหรือสองอนุภาคขึ้นไป เช่น *ฉันชอบกินข้าวที่โรงอาหาร* เห็นได้ว่า *ฉันชอบกินข้าว* เป็นอนุภาคหลัก และ *ที่โรงอาหาร* เป็นอนุภาคขยาย ประโยคผสม หมายถึง ประโยคที่ประกอบด้วยอนุภาคตั้งแต่สองอนุภาคขึ้นไป ซึ่งเป็นอนุภาคหลักทั้งคู่ เช่น *เขาชอบดูหนังแต่ฉันชอบดูละคร* เห็นได้ว่า *เขาชอบดูหนัง* และ *ฉันชอบดูละคร* เป็นอนุภาคหลักทั้งคู่ โดยงานชิ้นนี้ใช้เครื่องหมาย (/) เป็นเครื่องหมายใช้แยกอนุภาค

นอกจากส่วนมูลฐานที่ประกอบกันเป็นประโยคแล้ว ยังมีส่วนเสริมของประโยค เรียกว่า หน่วยเสริม หรือหน่วยที่สามารถย้ายไปอยู่ในตำแหน่งใดของประโยคก็ได้อย่างอิสระ ซึ่งช่วยขยายเนื้อความของประโยคให้ชัดเจนยิ่งขึ้น มีสามชนิด คือ หน่วยเสริมพิเศษ (พ) หน่วยเสริมบอกสถานที่ (ถ) และหน่วยเสริมบอกเวลา (ว)

แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาภาษาตามทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้างนั้นก็ทำได้เพียงหารูปแบบของประโยคที่ปรากฏอยู่ในภาษา แต่ไม่ได้มีแนวคิดที่ว่าประโยคนั้นสื่อความหมายอะไรออกมา

ดังนั้น ในการศึกษาภาษาชาวในพระราชสำนักส่วนที่สอง ผู้วิจัยจึงใช้ทฤษฎีภาษาศาสตร์ปริชาน (cognitive linguistics) อันว่าด้วยรูปภาษาเชื่อมโยงกับระบบปริชานหรือระบบความคิดของมนุษย์เสมอ ซึ่งเป็นทฤษฎีที่มีความเชื่อแบบหน้าที่นิยม (functionalism) กล่าวคือ ภาษามีหน้าที่ทางการสื่อสาร (วิภาส โพธิแพทย์. 2564; Croft, W. 2001) โดยเลือกใช้ทฤษฎีความชัดใสในภาษา (language iconicity) อันว่าด้วย ความสอดคล้องระหว่างรูปภาษากับความหมาย (Haiman, J. 1985)

ตามทฤษฎีความชัดใสในภาษา สามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 หลักการตามมาร์คัสและคาลูด (Marcus, S. & Calude, A. 2010) ดังนี้

หลักการปริมาณ (quantity principle) หลักการที่ว่าด้วย จำนวนของข้อมูลว่าข้อมูลใดมีปริมาณมากย่อมแสดงให้เห็นความสำคัญของความหมายที่แฝงอยู่ในข้อมูลนั้นมากขึ้นตามไปด้วยเช่นกัน

หลักการความใกล้ชิด (proximity principle) หลักการที่ว่าด้วย ความห่างของหน่วยที่ปรากฏอยู่ในประโยคความีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกันระหว่างหน่วยเพียงใด

หลักการการจัดเรียงลำดับ (principle of sequential order) หลักการที่ว่าด้วยลำดับของการเรียงตัวกันของหน่วยต่าง ๆ ในประโยค โดยอาจเรียงตามลำดับความสำคัญหรือลำดับเหตุการณ์ที่เกิดก่อนหลังก็เป็นได้

ฉะนั้น การศึกษาภาษาในชาวพระราชสำนัก จึงศึกษาโครงสร้างของภาษาผ่านทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง และศึกษาความหมายหรือความคิดของผู้ใช้ภาษาผ่านทฤษฎีความชัดใสในภาษา เพื่อทำให้เห็นถึงความคิดที่หล่อหลอมจากสังคมและวัฒนธรรมไทยผ่านโครงสร้างภาษาในชาวพระราชสำนัก

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับทฤษฎีไวยากรณ์ อรรถศาสตร์ปริชาน ไวยากรณ์ปริชานและความขัดสีในภาษา
2. สืบค้นและรวบรวมข้อมูลข่าวในพระราชสำนักที่นำเสนอเกี่ยวกับพระราชกรณียกิจ ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2564 ถึง วันที่ 31 มกราคม พ.ศ. 2564 โดยแบ่งเป็นเดือนละ 3 เรื่อง รวมจำนวน 36 เรื่อง
3. วิเคราะห์ข้อมูลภาษาด้วยทฤษฎีไวยากรณ์โครงสร้าง เพื่อหารูปแบบของประโยค และทฤษฎีความขัดสีในภาษา เพื่อหาความสอดคล้องระหว่างโครงสร้างภาษากับความหมาย
4. นำเสนอเป็นรูปแบบบทความวิจัย

ผลการวิจัย

ส่วนวิเคราะห์โครงสร้าง

โครงสร้างภาษาของภาษาข่าวในพระราชสำนัก แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ส่วนพาดหัวข่าว และส่วนเนื้อข่าว

ส่วนพาดหัวข่าวจำนวน 36 ประโยค พบโครงสร้างภาษาทั้งสิ้น 6 รูปแบบ ดังนี้

ประโยคสามัญ (Simple sentence) จำนวน 4 ประโยค หรือร้อยละ 11 เช่น

- ในหลวง พระราชินี (ป) ทรงรับการทูลเกล้าฯ ถวาย (ส) ปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ (ต) จาก มทร.ธัญบุรี (ถ) (23 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคประกอบด้วยอนุพจน์หลักเพียงอนุพจน์เดียว ที่มี (ป) (ส) (ต) (ถ) เป็นส่วนประกอบ

หน่วยสร้างทวิกรรม (Double-object construction) จำนวน 21 ประโยค หรือร้อยละ 58.33 เช่น

- ในหลวง พระราชินี (ป) พระราชทาน (ท) ‘ถุงพระราชทานกำลังใจ’
(ต) จนท. รพ. แม่ข่าย (ร) รพ.สนาม 49 แห่ง (ถ) (3 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคประกอบด้วยหน่วยหลักเป็นหน่วยทวิกรรม ซึ่งมีโครงสร้างเฉพาะ (ป) (ท) (ต) (ร) เป็นหน่วยประกอบบังคับ ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า หน่วยสร้างทวิกรรม

ประโยคเน้นกรรม (Topicalized sentence) จำนวน 1 ประโยค หรือร้อยละ 2.78 เช่น

- ‘ร่ววิเคราะห์ผลด่วนพิเศษ’ สายธารแห่งน้ำพระราชหฤทัย (ต)
‘ในหลวง-พระราชินี’ (ป) ช่วย (ส) พสกนิกร (ร) พันภัยโควิด
(29 มกราคม 2564)

จากประโยคข้างต้น มีการย้ายหน่วยกรรมตรง (ต) ขึ้นมาเป็นหน่วยแรกสุดของประโยคเพื่อเน้นส่วนกรรมให้เด่นชัดขึ้น

ประโยคผสม (Compound sentence) จำนวน 2 ประโยค หรือร้อยละ 5.56 เช่น

- ในหลวง (ป) ทรงบำรุ้งขวัญ (อ) /เป็นกำลังใจของปวงประชา (อ)
(1 มกราคม 2564)

จากตัวอย่าง ประกอบด้วยอนุพากย์หลักสองส่วน ตามหน่วยประกอบ (ป) (อ) โดยอนุพากย์ที่สองใช้หน่วยประธาน ร่วมกับอนุพากย์ที่หนึ่ง

ประโยคซับซ้อน (Complex sentence) จำนวน 7 ประโยค หรือร้อยละ 19.44 เช่น

- ในหลวง (ป) ทรงรับ (ส) ดำรวจและผู้ชุมนุมบาดเจ็บ (ต) หน้ากรม
ทหารราบที่ 1 เป็น (ส) คนไข้ (ต) ในพระบรมราชานุเคราะห์ (พ)
(3 มีนาคม 2564)

จากตัวอย่าง ประโยคประกอบด้วยอนุพากย์หลัก (ป) (ส) (ต) และอนุพากย์เสริมขยายอนุพากย์หลักที่หน่วยกรรมตรง

หน่วยสร้างการิต (Causative construction) จำนวน 1 ประโยค หรือร้อยละ 2.78 เช่น

- ในหลวง (ป) โปรดเกล้าฯ (ส) องคมนตรี (ต/ป) เชิญ (ท) ฤๅพระราชทาน (ต) มอบผู้ประสบอุทกภัย (ร) จ.ปราจีนบุรี-เพชรบูรณ์ (ถ)

จากตัวอย่าง มีหน่วยนามหน่วยหนึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้งหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง และมีหน่วยกริยาที่มีความหมายว่า “ให้” หรือในราชาศัพท์คือคำว่า “โปรดเกล้าฯ” ลักษณะเช่นนี้ หน่วยดังกล่าวทำหน้าที่เป็นหน่วยประกอบในหน่วยสร้างการิต ซึ่งมีโครงสร้างอย่างบังคับ เป็น (ป) (ส) (ต/ป) (ก หน่วยกริยาชนิดใดชนิดหนึ่ง)

ส่วนเนื้อข่าวจำนวน 179 ประโยค พบโครงสร้างภาษาทั้งสิ้น 6 รูปแบบ ดังนี้

ประโยคสามัญ (Simple sentence) จำนวน 50 ประโยค หรือร้อยละ 27.93 เช่น

- เมื่อเวลา 13.00 น. วันที่ 1 กันยายน ด้วยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี (ป) ทรงห่วงใย (ก) ราษฎร (ต) ที่ประสบอุทกภัยในพื้นที่ จ.สมุทรปราการ (ส) (1 กันยายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีส่วนประกอบเป็นอนุพากย์หลักอนุพากย์เดียวมีส่วนประกอบเป็น (ป) (ก) (ต) (ส)

ประโยคเน้นกรรม (Topicalized sentence) จำนวน 2 ประโยค หรือร้อยละ 1.12 เช่น

- การได้รับพระราชทานพระมหากุณาธิคุณในครั้งนี้ (ต) บุคลากรทางการแพทย์ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข (ป) ต่างปลื้มปิติและสำนึกในพระมหากุณาธิคุณ (อ) ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินี อย่างหาที่สุดมิได้ (พ) (3 มิถุนายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีส่วนประกอบเป็น อนุพากย์หลัก โดยมีกรรมไว้ข้างหน้ากริยาของประโยค มีส่วนประกอบเป็น (ต) (ป) (อ) (พ)

หน่วยสร้างทวิกรรม (Double object construction) จำนวน 57 ประโยค หรือร้อยละ 31.84 เช่น

- องคมนตรี (ป) ได้เชิญ (ท) พระราชกระแสด ทรงห่วงใยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี (ต) ไปกล่าวให้กับราษฎรที่ได้รับผลกระทบให้ได้รับทราบ (ร) (7 เมษายน 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีหน่วยประกอบ เป็นหน่วยทวิกรรม ซึ่งเป็นหน่วยประกอบหนึ่งของหน่วยสร้างที่มีโครงสร้างอย่างบังคับ คือ (ป) (ท) (ต) (ร)

ประโยคผสม (Compound sentence) จำนวน 29 ประโยค หรือร้อยละ 16.2 เช่น

- พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (ป) ทรงจุด (ส) ธูปเทียน (ต) /นมัสการบูชา (ส) พระรัตนตรัย (ต) /ทรงกราบ (อ) /แล้ว (ข) ประทับพระราชอาสน์ (อ) ทรงศีล (อ) (5 ธันวาคม 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีอนุพากย์หลักมากกว่าหนึ่งอนุพากย์ มากกว่าหนึ่งอนุพากย์ โดยมีการใช้หน่วยนามร่วมกัน หรือมีการละหน่วยนาม ในอนุพากย์ที่ไม่ใช่อนุพากย์แรก มีส่วนประกอบเป็น (ป) (ส) (ต) / (ส) (ต) / (อ) / (ข) (อ) (อ)

ประโยคซับซ้อน (Complex sentence) จำนวน 20 ประโยค หรือร้อยละ 11.17 เช่น

- อุทยานเฉลิมพระเกียรติฯ (ป) ได้จัด (ส) พื้นที่ (ต) ให้พสกนิกรเฝ้าฯ รับเสด็จ จำนวน 6,300 คน กระจายตามเส้นทางเสด็จฯ (พ) / โดย (ช) พสกนิกร (ป) หลังจากตรวจ ATK ไม่พบเชื้อโควิด-19 (พ) ได้ทยอยเดินทางเข้า(อ)ภายในพื้นที่พิธีตั้งแต่ช่วงเช้า (ถ) (5 ธันวาคม 2564)

จากตัวอย่างข้างต้น ประโยคมีสองประโยคประกอบด้วยสองอนุพากย์ ได้แก่ อนุพากย์หลัก ได้แก่ (ป) (ส) (ต) (พ) และ อนุพากย์ขยาย (ช) (ป) (อ) (ถ)

หน่วยสร้างการิต (Causative construction) จำนวน 21 ประโยค หรือร้อยละ 11.73 เช่น

- ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ (ส) นายเกษม วัฒนชัย องคมนตรี ร่วมกับมูลนิธิราชประชานุเคราะห์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ (ต/ป) เชิญ (ท) ถวายพระพรราชทาน เครื่องอุปโภคบริโภค จำนวน 1,111 ชุด (ต) ไป มอบแก่ราษฎร (ร) ที่ได้รับผลกระทบจากवादภัย/ในพื้นที่จังหวัด พิจิตร ณ หอประชุมที่ว่าการอำเภอโพธิ์ประทับช้าง อ.โพธิ์ประทับช้าง จ.พิจิตร เพื่อช่วยบรรเทาความเดือดร้อนในเบื้องต้น และเป็นขวัญกำลังใจ (พ) (7 เมษายน 2564)

จากตัวอย่าง มีหน่วยนามหน่วยหนึ่งทำหน้าที่เป็นได้ทั้งหน่วยประธานและหน่วยกรรมตรง และมีหน่วยกริยาที่มีความหมายว่า “ให้” หรือในราชาศัพท์คือคำว่า

“โปรดเกล้าฯ” ลักษณะเช่นนี้ หน่วยดังกล่าวทำหน้าที่เป็นหน่วยประกอบในหน่วยสร้างการิต ซึ่งมีโครงสร้างอย่างบังคับ เป็น (ป) ซึ่งในตัวอย่างมีการละหน่วยนามประธาน (ส) (ต/ป) (ก หน่วยกริยาชนิดใดชนิดหนึ่ง)

ตารางที่ 1 ข้อมูลจากการวิเคราะห์โครงสร้าง

ที่	พาดหัวข่าว		เนื้อหาข่าว	
1. ประโยคสามัญ	4 ประโยค	ร้อยละ 11	50 ประโยค	ร้อยละ 27.93
2. ประโยคเน้นกรรม	1 ประโยค	ร้อยละ 2.78	2 ประโยค	ร้อยละ 1.12
3. หน่วยสร้างทวิกรรม	21 ประโยค	ร้อยละ 58.33	57 ประโยค	ร้อยละ 31.84
4. ประโยคผสม	2 ประโยค	ร้อยละ 5.56	29 ประโยค	ร้อยละ 16.2
5. ประโยคซับซ้อน	7 ประโยค	ร้อยละ 19.44	20 ประโยค	ร้อยละ 11.17
6. หน่วยสร้างการิต	1 ประโยค	ร้อยละ 2.78	21 ประโยค	ร้อยละ 11.73

โครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น 6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่มากกว่าโครงสร้างอื่น อย่างมีนัยยะสำคัญ

ส่วนวิเคราะห์ความชัดใส

หลักการปริมาณ ทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อหาข่าว โครงสร้างแบบ หน่วยสร้างทวิกรรมมีจำนวนความถี่สูงกว่าอย่างมีนัยยะสำคัญคือ ร้อยละ 58.33

และร้อยละ 31.84 ตามลำดับ ดังนั้น ความหมายที่หน่วยสร้างทวิกรรมสื่อออกมาจึงมีความสำคัญสูงกว่าโครงสร้างทั้งหมดที่มี โดยหน่วยสร้างทวิกรรมนั้น จะมีรูปแบบดังนี้ *ประธาน* (มักเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชนิ หรือผู้แทนพระองค์ที่ผ่านการมอบหน้าที่มาอีกชั้นหนึ่ง) ตามด้วยกริยาทวิกรรม (มอบ ให้ พระราชทาน) จากนั้นจึงตามด้วยกรรมตรง (สิ่งของ) และกรรมรอง (ประชาชน) ตามลำดับ จากองค์ประกอบในลักษณะนี้ หน่วยสร้างทวิกรรมจึงสื่อความหมายต่อโลกแห่งความเป็นจริงและความคิดได้ว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชนิ ทรงมีพระเมตตาต่อปวงชนชาวไทย อันเป็นการเสริมสร้างทศพิธราชธรรมด้าน ทาน หรือการให้ และบริจาค หรือการเสียสละ (อมร มหาโล, 2561) เพื่อเสริมสร้างพระราชบารมี อันนำไปสู่การเสริมสร้างความคิดว่า พระมหากษัตริย์เป็น *ผู้มีพระมหากรุณาธิคุณอย่างหาที่สุดมิได้* ต่อประชาชน

หลักการความใกล้ชิด ในหน่วยสร้างการิต ตำแหน่งกริยากำหนดการิตการก หรือกริยาแสดงคำสั่งและขอร้องให้บุคคลหนึ่งกระทำการบางอย่าง มักจะอยู่ใกล้ชิด และมีประธานของกริยาเป็นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระราชนิ เพื่อแสดงให้เห็นถึงพระราชอำนาจที่พระองค์ทรงมีในโลกแห่งความเป็นจริง แต่อย่างไรก็ตาม อนุพากย์ที่ตามมาหลังจากนั้นก็มักจะเป็น หน่วยสร้างทวิกรรม เช่น

“...ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้พันตำรวจเอก ธรรมนิธิ วนิชย์ถนอม รองเลขาธิการพระราชวัง เชิญรถไฟฟ้าพระราชทาน ไปถวายแด่ พระครูอมรธรรมโมภาส (หลวงปู่ชม โอภาโส) อายุ 106 ปี พรรษา 56 เจ้าอาวาสวัดสามัคคี (วัดธาตุ) อำเภอเมืองหนองคาย จังหวัดหนองคาย เพื่อใช้ในการปฏิบัติศาสนกิจเผยแผร่หลักธรรมคำสอนและทำนุบำรุง พระพุทธศาสนา” (9 สิงหาคม 2564)

เพื่อให้ผู้รับหรือประชาชนมีความคิดว่า พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชนิ ทรงใช้พระราชอำนาจเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน นอกจากนี้ ตำแหน่ง

ประธานของประโยค มักเป็น พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและพระราชินี อยู่ในตำแหน่งประธานที่มีความใกล้ชิดกันสูง ต่างจากการวางตำแหน่งของเจ้าคุณพระสินีนาง ที่จะอยู่ตำแหน่งท้ายข้อความเสมอ เช่น

- เมื่อเวลา 17.30 น. วันที่ 24 กันยายน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี เสด็จพระราชดำเนินไปทรงวางพวงมาลาถวายราชสักการะ พระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก เนื่องในวันมหิดล ณ โรงพยาบาลศิริราช เขตบางกอกน้อย กรุงเทพฯ โอกาสนี้ เจ้าคุณพระสินีนาง พิลาสกัลยาณี โดยเสด็จด้วย (24 กันยายน 2564)

เพื่อแสดงลักษณะความเป็นจริงในสังคมว่า สังคมมีค่านิยมด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว (monogamy)

หลักการการจัดเรียงลำดับ ทั้งในส่วนพาดหัวข่าวและส่วนเนื้อหาข่าว ในทุกโครงสร้าง จะเรียงลำดับบุคคลดังนี้ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว>พระราชินี>สมาชิกราชวงศ์อื่น>ผู้แทนพระองค์>ข้าราชการ>ประชาชน ตามลำดับ เช่น

- เมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้นายเจษฎา จิตรัตน์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา เชิญดอกไม้และตะกร้าสิ่งของพระราชทานของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี ไปมอบแก่นายเฉลิมพล ฟื้นผา นางสาวภัทราวดี พรหมชื่น และเด็กหญิงรริดา พรหมชื่น ประชาชนที่ได้รับบาดเจ็บจากเหตุคนร้ายกราดยิงฐานปฏิบัติการร่วม 3 ฝ่าย พื้นที่ตลาดล่าง เขตเทศบาลตำบลปะลัฐ อำเภอสุนทรารมย์ จังหวัดนราธิวาส เมื่อวันที่ 30 กันยายน 2564

และเข้ารับการรักษาพยาบาล ณ โรงพยาบาลกรุงเทพหาดใหญ่
อำเภอหาดใหญ่ จังหวัดสงขลา (3 ตุลาคม 2564)

การจัดเรียงเช่นนี้เป็นการจัดเรียงตามลำดับขั้นทางสังคม (อาานนท์ อาภา
ภิรมย์, 2518) อันสะท้อนเรื่องลำดับชั้นจริงในสังคมไทย

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ โครงสร้างภาษาของข่าวในพระราชสำนักมีด้วยกันทั้งสิ้น
6 โครงสร้าง ได้แก่ ประโยคสามัญ ประโยคเน้นกรรม หน่วยสร้างทวิกรรม
ประโยคผสม ประโยคซับซ้อน และหน่วยสร้างการิต โดยหน่วยสร้างทวิกรรมมีความถี่
มากกว่าโครงสร้างอื่นอย่างมีนัยยะสำคัญ และเมื่อวิเคราะห์ความขัดเินตามหลักการ
ทั้งสามแล้ว พบว่า หลักการปริมาณจากหน่วยสร้างทวิกรรม แสดงให้เห็นแนวคิดเรื่อง
พระเมตตาของพระมหากษัตริย์และพระราชินีที่เป็นความคาดหวังของสังคมและ
ประชาชนตั้งแต่ในอดีต โดยคาดหวังให้ผู้ปกครองต้องมีหลักธรรมและจิตใจที่เมตตา
เอื้อเพื่อต่อผู้อยู่ภายใต้การปกครอง ส่วนหลักการความใกล้ชิด แสดงให้เห็นว่า กริยา
กำหนดการิตการกที่มักใกล้ชิดกับประธานคือพระมหากษัตริย์และพระราชินีเป็นการ
แสดงถึงพระราชอำนาจ โดยการใช้พระราชอำนาจเป็นไปตามหน้าที่ของผู้ปกครอง
ที่ต้องทำเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เนื่องจากมักมีหน่วยสร้างทวิกรรมตามหลัก
หน่วยสร้างการิตทันที อีกทั้งยังมักจัดวางให้พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอยู่ใกล้ชิดกับ
พระราชินี โดยจัดวางให้เจ้าคุณพระสินีนารถอยู่ห่างออกไปมากในประโยค หรือข้อความ
เพื่อสะท้อนแนวคิดด้านครอบครัวแบบคู่ครองคนเดียว (monogamy) อันเป็นค่านิยม
ในสังคมไทยและสังคมส่วนใหญ่ในโลก และหลักการการจัดเรียงลำดับ แสดงให้เห็น
ความสัมพันธ์ และลำดับความสำคัญทางชนชั้นในสังคมไทย อันเน้นย้ำความคิดเรื่อง
ความไม่เท่าเทียมของสถานะทางสังคมแก่ผู้รับสารอย่างไม่รู้ตัว

โครงสร้างภาษาเป็นโครงสร้างตายตัวที่อยู่ภายใต้กรอบไวยากรณ์ของแต่ละภาษา อันมีจำนวนจำกัด แต่อย่างไรก็ตาม หากมองโครงสร้างภาษาด้วยมุมมองหน้าที่นิยม หรือโครงสร้างภาษานั้นทำหน้าที่และมีความหมายทางการสื่อสารแล้ว จะพบได้ว่า ถ้าหากโครงสร้างภาษาเหล่านั้นมีการใช้ด้วยจำนวนความถี่สูงอย่างมีนัยยะสำคัญ ก็จะทำหน้าที่ผลิตซ้ำความหมายแบบเดิมโดยที่ผู้รับสารไม่รู้ตัว จนก่อให้เกิดการปลูกฝังทางความคิดและนำไปสู่การเสริมสร้างค่านิยมทางสังคมในที่สุด

ยิ่งไปกว่านั้น หากมองว่าโครงสร้างภาษาสื่อความหมาย การวิเคราะห์ความขัดแย้งของโครงสร้างภาษาข่าวในพระราชสำนักในครั้งนี้ก็แสดงให้เห็นถึงการถ่ายทอดแนวคิดเรื่องพระเมตตา พระราชอำนาจ พระราชบารมี และการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม อันเป็นการถ่ายทอดอุดมการณ์ทางความคิดและมุมมองที่ชนชั้นกษัตริย์มีต่อประชาชน รวมถึงข้อควรปฏิบัติของประชาชนที่มีต่อชนชั้นกษัตริย์ อันนำไปสู่การใช้ภาษาเชิงอำนาจผ่านการผลิตซ้ำของสื่อด้วยกลวิธีทางภาษาตามชนบ เพื่อปลูกฝังค่านิยมทางคิดต่อประชาชนอย่างไม่รู้ตัว

จึงนับได้ว่าเป็นการแสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันของลำดับชั้นทางสังคม เพื่อเน้นย้ำให้ประชาชนเกิดความคิดว่าตนเป็นผู้ที่ต่างจากพระมหากษัตริย์ และชนชั้นปกครอง อันนำไปสู่การเชิดชู และสรรเสริญตัวบุคคลหรือกลุ่มบุคคล ทำให้ประชาชนเกิดความเคยชินและสร้างค่า นิยมทางความคิดชุดเดียวกัน เพื่อประโยชน์ทางการปกครอง และเพื่อการเสริมสร้างศรัทธาต่อประชาชน อันนำไปสู่การคงอยู่ของระบอบกษัตริย์สืบต่อไป

แต่อย่างไรก็ตาม งานวิจัยชิ้นนี้ก็เป็นเพียงการวิเคราะห์โครงสร้างภาษาที่สะท้อนความหมาย อันมาจากประสบการณ์ของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล แต่ไม่ได้มีการสำรวจ สัมภาษณ์ หรือเก็บข้อมูลเชิงสังคมอันเป็นที่ประจักษ์แต่ประการใด ดังนั้น หากในอนาคตจะมีการศึกษาต่อในระดับภาษาศาสตร์สังคม หรือในมุมมองของ

สังคมศาสตร์เอง ก็จะเป็นการพิสูจน์และยืนยันผลการวิเคราะห์ของงานวิจัยชิ้นนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กึ่งกาญจน์ เทพกาญจนา. 2549. หน่วยสร้างกริยาเรียงต้นแบบในภาษาไทย. ใน
อมรา ประสิทธิ์ รัฐสินธุ์ (บรรณาธิการ), **หน่วยสร้างที่มีข้อขัดแย้งใน
ไวยากรณ์ไทย**, (66-173). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชุติมา สาตร์ร้าย. 2556. **ภาษาข่าวหน้าหนึ่งในหนังสือพิมพ์แจก M2F**. การค้นคว้า
อิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นนท์รัช ไชยวัง. 2560. **รูปแบบการพาดหัวข่าวในเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ไทย**.
ปริญญาโทศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธุรกิจบัณฑิต.
- นิตา สุขเหมือน. 2557. **ภาษาพาดหัวข่าวอาชญากรรมหนังสือพิมพ์ปริมาณ
และหนังสือพิมพ์คุณภาพ: กรณีศึกษาข่าวฆาตกรรม เอกยุทธ์ อัญชันบุตร**.
การค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ประไพพรรณ พิงฉิม. 2564. **องค์ประกอบและประเภทของการสื่อสาร**. คณะ
อักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).
- พัชนี เขยจรรยา, เมตตา วิวัฒนานุกุล, และถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์. 2541.
แนวคิดหลักนิเทศศาสตร์. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- มติชน ออนไลน์. 2564. **ข่าวในพระราชสำนัก**. ค้นเมื่อ 8 ตุลาคม 2565, จาก
<https://www.matichon.co.th/court-news>.

วิจิตร ถานพงษ์. 2538. **โครงสร้างของภาษาไทย: ระบบไวยากรณ์**. พิมพ์ครั้งที่ 13. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

วิภาส โพธิ์แพทย์. 2564. **ภาษาศาสตร์ปริชาน**. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).

วิภาส โพธิ์แพทย์. 2564. **ไวยากรณ์โครงสร้าง**. คณะอักษรศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (เอกสารสำเนา).

สรศักดิ์ เชี่ยวชาญ. 2564. “การใช้ภาษาในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จากเว็บไซต์หนังสือพิมพ์ออนไลน์.” **วารสารวิชาการคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์** 8 (1): 72-89.

สำนักงานราชบัณฑิตยสภา. 2560. **พจนานุกรมภาษาศาสตร์ (ภาษาศาสตร์ทั่วไป) ฉบับราชบัณฑิตยสภา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.

ศศิธร ทัศนัยนา. 2535. **การศึกษาลักษณะภาษาของชาวบ้านในหนังสือพิมพ์รายวันภาษาไทย ปี พ.ศ. 2531**. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

อมร มหาลาโภ, พระมหา. 2561. “ทศพิธราชธรรมกับการปกครองของไทยในปัจจุบัน.” **วารสารวิชาการ สถาบันพัฒนาพระวิทยากร** 1 (2): 93-105.

อานนท์ อาภาภิรมย์. 2518. **สังคมวิทยา**. กรุงเทพฯ: แพร่วิทยา.

ภาษาต่างประเทศ

Britannica, T. 2020. **grammar**. Retrieved October 21, 2022, from <https://www.britannica.com/topic/grammar>.

Croft, W.B. 2001. **Grammar: Functional Approaches**. Retrieved October 21, 2022, from <https://shorturl.asia/4dPt2>.

- Haiman, J. 1985. **Natural syntax: iconicity and erosion**. Cambridge: CUP.
- Mambrol, N. 2018. **Structural Linfuistics**. Retrieved October 21, 2022, from <https://literariness.org/2018/12/22/structural-linguistics/>.
- Marcus, S. & Calude, A. (2010). "Syntactic iconicity, within and beyond its accepted principles." **Revue Roumaine de Linguistique** 4 (1). 19-44.